

Innledning

I henhold til Forskrift om smittevern i helsetjenesten skal St. Olavs Hospital i sitt kvalitetssystem ha skriftlige retningslinjer for generelle smitteverntiltak, herunder for håndtering av tekstiler, jmfør § 2-2 som omtaler infeksjonskontrollprogrammet. Forskriften stiller krav til håndtering, rengjøring og desinfeksjon av tekstiler, senger og sengeutstyr. Se Forskriften under Relatert.

Sengetøy og tekstiler som er forurenset med blod, sekreter, eksk्रेter eller kroppsvæsker må håndteres, emballeres og transporteres på en slik måte at det ikke kommer i direkte eller indirekte kontakt med hud eller slimhinner.

Smittetøy og urent tøy kan inneholde store mengder mikrober, spesielt dersom tøyet er synlig tilsølt med kroppsvæsker (avføring, urin, blod, oppkast m.m.). Hvis tøyet er svært fuktig, kan kroppsvæsker trenge gjennom skittentøysekken. Tørt smittetøy eller urent tøy kan avgi store mengder forurenset tekstilstøv dersom det beveges / ristes, og på denne måten forurense inventar, utstyr og senger i rommet. Smittetøy eller urent tøy som bæres i hendene kan forurense personalets arbeidstøy og hender.

Det er viktig med dobbelemballering ved smitteisolering, cellegiftbehandling og ved fuktig og sterkt forurenset tøy. Målet er at omgivelser og de som transporterer og håndterer tøyet før vasking, ikke skal eksponeres for smittestoffer.

- Urent tøy er tøy brukt i helseinstitusjoner som ikke er definert som smittetøy.
- Smittetøy er sengetøy og andre tekstiler som er forurenset med sekreter, eksk्रेter og kroppsvæsker. Smittetøy er også tekstiler brukt av personer med mistenkt eller bekreftet infeksjonssykdom. Smittetøy emballeres i helseinstitusjoner i gule sekker for å markere smittefare slik at nødvendige smitteforebyggende tiltak kan ivaretas
- Personaltøy er fellesbetegnelsen for alt som brukes som sykehusets arbeidsantrekk.
- Pasienttøy er fellesbetegnelsen for alt av tøy som brukes av og i forbindelse med pasienten, som klær, dyner og puter.

Retningslinjen er laget av Seksjon for smittevern i samarbeid med Storvask A/S og Avdeling for Logistikk og Forsyning.

Søkeord: tøy, tøyhåndtering, skittentøy, urent tøy, skittentøysekk, tekstiler, plastpose, dobbelemballering.

Hensikt

Prosedyren skal sikre forsvarlig håndtering av smittetøy og urent tøy og forhindre smittespredning.

Omfang

Gjelder alle som håndterer smittetøy og urent tøy.

Arbeidsbeskrivelse

Ansvar

Avdelingsledelsen skal tilrettelegge for korrekt håndtering av smittetøy og urent tøy. Alle ansatte som håndterer smittetøy og urent tøy skal følge prosedyren.

Fremgangsmåte

- Fremmedlegemer i tøyet kan skade portører, vaskeripersonalet og maskinene, og skal derfor fjernes.
- **Av vaskeritekniske årsaker må grønt og blått personaltøy holdes adskilt fra hvitt tøy.**
- Fargekoder på skittentøysekker for riktig sortering, beskrives under "sortering og pakking".
- Alle fargetyper av tøysekker bestilles etter samme prosedyre som bestilling av annet tøy.

Håndtering av urent personaltøy

- Urent personaltøy skal i hovedsak returneres via returautomater (Øya). Hvis ikke tilgjengelig returautomat, brukes skittentøysekk/sekketralle.
- Lommer må være tømt for fremmedlegemer.
- Brukt arbeidsantrekk skal kastes umiddelbart etter skifting.

Håndtering smittetøy og urent pasienttøy

- Pasienttøy legges direkte i skittentøysekk, og skal ikke mellomlagres på gulv, i stoler eller i vaskeservanter.
- Skittentøysekken tas med inn på rommet eller tøyet samles i plastpose før det bæres til en tilgjengelig skittentøysekk. Smittetøy og urent tøy skal ikke bæres inntil arbeidsantrekket.
- Alt pasienttøy fra kontakt-/dråpesmitteisolat legges i plastpose før det legges i skittentøysekk. Skittentøysekk skal ikke oppbevares inne på pasientrommet men kan stå inne på isolatet, i forgang/sluse eller på pasientens bad/wc. Bringes deretter videre til avfallsrom for avhenting.
- Alt pasienttøy fra luftsmitteisolat legges i plastpose inne på isolatet eller pasientens bad. Når plastposen er 3/4 full, lukkes posen og legges i tøysekk i slusen. Bringes deretter videre til avfallsrom for avhenting.
- Fuktig og sterkt forurenset tøy legges i plastpose før det legges i skittentøysekk.
- Det er viktig at plastposen for dobbeleballering ikke er for full, da innholdet ikke bør falle ut når det legges i skittentøysekken.
- **Plastposer må være av en slik kvalitet at dobbeleballering ivaretas.**
- Husk **håndhygiene** etter håndtering av urent tøy.

Se relaterte prosedyrer "Håndhygiene - hånddesinfeksjon og håndvask", "Hansker. Bruk av usterile engangshansker", " Smitteisolering ved kontaktsmitte og dråpesmitte" og " Smitteisolering ved luftsmitte".

Sortering og pakking

Type skittentøysekk	Type tøy
Grå (evt rød eller oransje)	<ul style="list-style-type: none">• Alle typer pasienttøy, dyner og puter.• Alle typer personaltøy.• Fuktig og sterkt forurenset tøy legges i plastpose før det legges i grå skittentøysekk.
Gul	<ul style="list-style-type: none">• Alt tøy fra pasienter med infeksjoner som krever isolering med kontakt/dråpe/luftsmitte, gjelder også dyner og puter.• Alt tøy fra operasjoner definert som smitte eller fra pasient som får cellegiftbehandling.• Tøyet legges først i gul plastpose og deretter i gul skittentøysekk.
Grønn	<ul style="list-style-type: none">• Grønt og blått personaltøy.
Svart	<ul style="list-style-type: none">• Tøy til kassasjon eller reparasjon.
Når sekken er nesten full, skal den lukkes godt. Sekken lukkes med en enkel knute, for enkelt å kunne åpnes på vaskeriet. Ev bruk trykknapper som finnes på noen sekker. Dersom lukkemekanismen på sekken ikke fungerer, skal sekken lukkes ved hjelp av plaststrips eller lignende.	

Vask av pasienttøy og spesialtekstiler

Spesialtekstiler som benyttes i pasientpleie må vaskes på 85 °C i minimum 10 minutter.

Pasientens privattøy bør om mulig sendes hjem for vask. Dersom dette ikke er mulig kan tøyet vaskes separat i vaskemaskin på avdelingen, helst ved temperatur på 85 °C. Om dette ikke er mulig må vaskemaskinen etterpå kjøres ved 85 °C for å bli desinfisert. Alt pasienttøy må vaskes separat for hver enkelt pasient.

Referanser

Nasjonalt folkehelseinstitutt. Rettleiar til forskrift om smittevern i helsetenesta.

<http://www.fhi.no/dokumenter/912976c21a.pdf>

Smittevern 2006:15

Nasjonalt folkehelseinstitutt & Sosial- og helsedirektoratet. Isoleringsveilederen. Bruk av isolering av pasienter for å forebygge smittespredning i helseinstitusjoner

<http://www.fhi.no/dokumenter/A6C04CB312.pdf>

Smittevern 2004:9

Bransjestandard – Smittevern for vaskerier som behandler tekstiler til helseinstitusjoner

http://vaskeritilsynet.xpa.no/files/Smittevern_for_vaskerier_som_behandler_tekstiler_til_helseinstitusjoner.pdf

Norske Vaskeriers Kvalitetstilsyn, november 2010. Norske vaskeriers kvalitetssystem, utgave mars 2011.